

Paaqqutarinniffik Sammisassaqaartitsivillu Ippiarsuk
Attartu 103-107
3905 Nuussuaq

25. oktober 2023

All. nr./brevnr.:
2023-900-0004-16
Sull./sagsbeh.: MS/MH/jh/kl

Paaqqutarinniffimmi Sammisassaqaartitsivimmilu Ippiarsummi misissuineq pillugu nalunaarusiaq

1. Aallaqqaasiut

Paaqqutarinniffimmi Sammisassaqaartitsivimmilu Ippiarsummi (matuma kingornatigut Ippiarsummik taaneqaartartussami) Nuummiittumi misissuineq siumut ilimasaarutigineqareersimasoq Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortunit 8. aamma 9. juni 2023-mi ingerlanneqarpoq. Misissuineq taanna Ombudsmandip ataatsimut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliuummik aalajangersimasumik tunngaveqarani misissuinerulluni.

Misissuinerup inatsiseqaartitsinikkut tunngavia pillugu paasisutissat nalunaarusiamut ilanngussamiittut innersuussutigaaq.

Misissuiartortut tassaapput immikkut siunnersorti Maliina L. Hansen, immikkut siunnersorti Monica Schnügger aamma oqalutsit/nutserisut pisortaat Jørgen Hansen Ombudsmandeqarfimmeersut.

Utoqqarnut tunngasunik suliassaqaarfiup pisortaa Karen Lund Mølgaard Kommuneqarfik Sermersuumi (matuma kingornatigut kommunimik taaneqaartartussami) Atugarissaarnermik Suliffeqarnermillu Ingerlatsivimmeersoq misissuinerup ilaani najuuppoq.

Misissuinerumi eqqartorneqaartut ilaannaat pisariaqaartut nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Ippiarsuk misissuiartussamaarnermik oqarasuaatikkut 4. maj 2023-mi ilisimatinneqarpoq, misissuinerlu pillugu paasissutissat amerlanerusut allakkatigut 11. maj 2023-meersutigut tigullugit. Ippiarsuk tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu tamaasa misissuissamaarnermik misissuiartortunillu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Kommunimi ingerlatsivik misissuiartussamaarnermik allakkatigut 11. maj 2023-meersukkut ilisimatinneqarpoq. Ingerlatsiviup misissuinerup ilaani erseqqinnerusumik isumaqatigiissutigineqartumi alapernaasertitaasutut peqataasinnaanera tamatumunnga peqatigitillugu neqeroorutigaara, tamannalu ingerlatsiviup kisaatigippagu ilisimateqqullunga. Utoqqarnut tunngasunik suliassaqaqarfiup pisortaa Karen Lund Mølgaard misissuinerup ilaani tamanna tunngavigalugu peqataavoq.

Paaqqinniffik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiinngitsut misissuineq sioqqullugu Ippiarsummit tiguakka.

Ippiarsummi pisortaqatigiit sinniisaat, tassalu pisortaagallartoq taassumalu tullersortigigallagaa, misissuiartortunit misissuinermi oqaloqatigineqarput. Taakkua saniatigut sulisut aqqanillit, najugaqartut sisamat ilaqutaasullu 13-it ataasiakkaarlugit ataatsimoortukkaarlugilluunniit misissuiartortunit oqaloqatigineqarput.

Ippiarsuup initai misissuiartortunit aammattaaq misissorneqarput.

3. Ippiarsuk pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Ippiarsuk Nuummiittoq Kommuneqarfik Sermersuup utoqqarnik paaqqinniffiutigaa.

Ippiarsuup immikkoortortaqaarfii tassaapput Kammiut, Arriitsut aamma Tikitaq. Kammiut Arriitsullu immikkoortortaqaqarfiupput nalinginnaasut, Tikitarlu najugaqartunut puigortunngortunut immikkoortortaqaqarfiulluni.

Ippiarsummut atasumik sammisassaqaqtitsiveqarpoq innarluutilinnullu inuusunerusunut immikkoortortaqaarfik Pakkutaq Ippiarsummut aamma atalluni.

Misissuineq 8. aamma 9. juni 2023-mi ingerlanneqarpoq, taamaallaalli immikkoortortaqaarfinnut Kammiuummut, Arriitsunut Tikitamullu sammitinneqarluni. Immikkoortortaqaarfiit pingasut taakku tulliuuttuni Ippiarsummik taaneqartassapput.

Ippiarsummi misissuinerup nalaani najugaqartut 31-upput.

4. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Ippiarsuk paaqqinniffittut pisortaqaatigiit annertuumik suliniuteqarusunnermik takutitsiffigisaattut pingaarnerusutigut paasisaqaarfigaara.

Paasisara unaavoq najugaqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik paaqqutarineqarnissaat isumassorneqarnissaallu kiisalu najugaqartunut pissaanermik sapinngisamik annertunerpaatigut atuinaveersaartoqarnissaa pisortaqaatigiit sulisullu kissaatigigaat.

Pissutsit arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaanga. Taakku tulliuuttuni imm. 5-imit 9-mut allaaserineqarput.

5. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit

5.1. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik tunniussisarneq inatsimillu taassuminnga ilisimasaqassuseq

5.1.1. Misissuinermi paasisat

Pisortaqaatigiit misissuiartortunut misissuinermi oqaatigaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip nutaap, isumaginninnermik suliassaqaarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 8-p, 20. juni 2022-meersup (matuma kingornatigut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussap), 1. januar 2023-mi atuutilersimanera eqqumaffigisimangikkitsik.

Pisortaqaatigiit taamatuttaaq oqaatigaat sulisut arlaannaalluunniit pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineranik tunineqarsimangitsoq, sulisullu pissaa-

nermik atuisarnej pillugu inatsisip imarisaanik ilitsersorneqarsimangitsut. Tamanna sulisunit misissuiartortut oqaloqatigisaannit arlalinnit taamatuttaa up-
pernarsarnejarpoq.

Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut arlallit oqaatigaat pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi malittarisassat naammattumik ilisimasaqarfiginngikitik, annertunerusumillu paasissutissiisoqartarnissaa ilinniartitsisoqartarnissaa luunniit ujartorlugu. Sulisut arlallit oqaatigaat kommunip puigortunngortunut tunngasuni ataqatigiissaarisup pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmik ilinniartissimagaatik.

Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut tamarmik oqaatigaat pissaanermik atueqqusaannginnertik nalunngikkitsik, pisortaqatigiillu taamatuttaa oqaatigalugu sulisut pissaanermik najugaqartunut atuisannginnissaannik eqqaasinneqartuartartut.

Kiisalu pisortaqatigiit oqaatigaat paasissutissat sulisunut nutaanut ilitsersuinerup ilaatut ilaasut massakut misissorlugit nutarterlugillu aallartissimagitik. Pisortaqatigiit tamatumunnga atatillugu oqaatigaat pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmik tunniussisarnerup taassumalu imarisaanik ilitsersuisarnerup sulisunut nutaanut ilitsersuinerup ilagisalissagaa eqqumaffiginaritsik.

5.1.2. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

Pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi § 2, imm. 1-ikkut aalajangersarnejarpoq utoqqarnik paaqqinniffinni sulisut pissaanermik atuisarnej pillugu inatsisip assilineranik tunineqartassasut. Taamatuttaa tassani aalajangersarnejarpoq sulisut pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmik tigusaqarsimanertik inatsisillu imarisaanik ilitsersorneqarsimanertik atsiornermikkut uppernarsartassagaat.

Pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi § 2-kkut aalajangersarnejarpoq:

“**§ 2.** Inatsisartut inatsisaanni matumani ilaatinneqartuni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni, najugaqarfinni illersugaasuni, ulloq unnuarlu neqeroorutini aamma utoqqarnik paaqqinniffinni, Inatsisartut inatsisaata massuma assilillugu sanaqqinneqarneranik sulisut tamarmik tigussapput taassumalu imarisai pillugit ilitsersuunneqassallutik. Su-

lisup tigusinini imarisaanillu ilitsersuunneqarnini pillugit uppersaammik allaganngorlugu atsiussaaq.

Imm. 2. Inatsisartut inatsisaata massuma assilillugu sanaqqinneqarneranik tunnius-sinissaq imarisaalu pillugit ilitsersuinissaq aqutsisup taassumaluunniit tullersortaata pisussaaffigaa.”

Aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinik makku erseput:

“Imm. 1-imut

Inuit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni, ulloq unnuarlu neqeroorutini, najugaqarfinni il-lersugaasuni utoqqarnullu paaqqinnittarfinni sulisut, pissaanermik atuineq pillugu ma-littarisassat suut atuunnersut pillugit ilinniartinneqarsimanissaat tunngaviumik pisa-riaqarpoq.

Sulisunut nutaanut tamanut ilisarititsiner-mi taamaammat pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat atorneqarnissaat eqqartorneqassapput. Tassani atorfinitsitaanerup qa-noq sivistiginera apeqqutaanngilaq. Taamaammat piffissami killilimmi imaluunniit naatsorsuutigineqartutut sivikitsuinnarmik atorfinitsitsinerni ilisarititsisoqassaaq.

Malittarisassanik tigusinini pissaanermillu atuineq pillugu sulilersup suliaqarfissaani pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat pillugit pinngitsugassaanngitsumik ilit-sersuunneqarnini pillugit uppersaammik allaganngorlugu sulisoq atsiussaaq.

Suliassaqarfinni pissaanermik atuiffiusuni sulisut, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni, ul-loq unnuarlu neqeroorutini aamma utoqqarnik paaqqinniffinni malittarisassat atorne-qartut pillugit paasinninnissaat aalajangersakkami siunertarineqarpoq.

Sulisup Inatsisartut inatsisaata assilineranik taamaallaat tunineqarnera taamaammat naammanngilaq. Sulisoq malittarisassat atorneqarnissaannut aamma ilitsersorneqas-saaq, taamaalilluni sulisup malittarisassat najugaqarfinni ataasiakkaani atorneqarnis-saat paasissammagu. Atsiorlugu uppersaanermigut sulisup malittarisassanik tiguisimanini paasinnissimaninilu uppersassavaa.

Imm. 2-mut

Suliassaqarfimmi naleqquttumi malittarisassat pillugit ilitsersuiner-mut akisussaasuu-neq aqutsisumiippoq imaluunniit taassuma tullersortaaniilluni. Aqutsisup ilitsersuinis-samik pisussaaffiup sulisunut allamut tunniussinnaanera akornutissaqanngilaq.

Naggataani sulisup Inatsisartut inatsisaannik tunineqarnissaa, sulisullu imaa atorneqarnissaalu pillugit naammattumik ilitsersorneqarnissaa aqutsisup taassumaluunniit tullersortaata akisussaaffigaa.”

5.1.3. Naliliineq

Uanga naliliinera unaavoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilinerata sulisunut tunniunneqartarnissaata pisussaaffiunera pisortaqtigiit ilisimasimangikkaat.

Uanga naliliinera taamatuttaaq unaavoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip imarisaata atorneqarneratalu sulisusunut ilitsersuutigineqartarnissaata pisussaaffiunera pisortaqtigiit ilisimasimangikkaat.

Kiisalu uanga naliliinera unaavoq sulisut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat ilisimangikkaat, naak pissaanermik atuinaveersaarnissartik eqqumaffigaluarlugu.

Utoqqarnik paaqqinniffimmi pisunik najugaqartoq pisariaqartumik paaqqutariumallugu isumassorumallugulu pissaanermik atuiffiusariaqartunik pilersoqarsinnaanera paasisinnaavara.

Tamannali eqqarsaatigalugu aalajangiisuusoq unaavoq sulisut najugaqartunut pissaanermik atueriaatsinik inatsimmik unioqqutitsisuunngitsuinnarnik atuisasasut, taamatullu pissaanermik atuneq najugaqartup inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnera unioqqutinnagu pisassasoq.

Uanga naliliinera unaavoq taamaaliortoqassappat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik ilisimasaqarnissaq piumasaqaataasoq.

Aammattaaq maluginiarpara pisortaqtigiinnit nalunaarutigineqarmat sulisut nutaat tamarmik ilisaritinneqarnerannut atatillugu ilitsersuutit il.il. tunniunneqartalissammata.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq misissuisoqareernerata kingornatigut Ippiarsuk iliuuseqarsimasoq, tassa

isumagineqartalissassoq sulisut tamarmik pissaanermik atuineq pillugu inatsisip assilineranik kiisalu tamanna pillugu ilitsersuummik tunineqartalernissaat. Taamatullu aamma ilitsersuutip tiguனர்anút sulisut uppernarsaallutik atsiórnermik tunniussisalissasut.

Ippiarsuup pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip nutaap 1. januar 2023-mi atuutilersimaneranik eqqumaffiginnissimanginnera pitsaanngitsutut isigaara.

Pisortaqatigiit pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip sulisunut tunniunneqartarnissaanik qulakkeerinnissimanginnerat kiisalu sulisut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip imarisaanik qanorlu atorneqarnissaanik ilitsersorneqartarsimanginnerat tamatumunnga uigiullugu isorisarialittut isigaara.

Kommunimit oqaaseqaatit tusaatissatut tiguakka immikkoortortarlu taanna pillugu allamik iliuuseqaqqissanngilanga.

5.2. Pissaanermik atuinernik nalunaarutiginnittarneq

5.2.1. Misissuinermi paasisat

Utoqqarnik paaqqinniffik najugaqartullu pillugit paasisutissat assigiinngitsut misissuineq sioqqullugu Ippiarsummit allakkatigut tiguakka.

Immersugassaq 2021-imi pisumi ataatsimi pissaanermik atuisoqarsimaneranik kiisalu 2023-mi pisumi ataatsimi pissaanermik atuisoqarsimaneranik takussutissiisoq ilaatigut tiguara. Pisunik pissaanermik atuiiffiusimasunik taakkuninnnga nalunaarutiginninnermi immersukkat assilineri taamatuttaaq tiguakka.

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat pissaanermik atuisarneq Ippiarsummi nalinginnaasumik ileqqunngitsoq, sulisullu pissaanermik atuisassannginnerat pisortaqatigiit sulisunut eqqaasitsissutigiuartaraat.

Pisortaqatigiit taamatuttaaq oqaatigaat pissaanermik atuinissamut siumut akuersissutinik massakkut peqanngitsoq.

Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut amerlanersaasa oqaatigaat pisunik pissaanermik atuiffiusimasunik ilisimasaqaratik pisuniluunniit pissaanermik atuiffiusuni peqataasimanatik.

Immikkoortorta qarfimmi Tikitami sulisut arlallit oqaatigaat najugaqartut nangiinik taarsiinnermut atatillugu najuqartut aalajangerlugit tigummineqarnerisigut pissaanermik ilanneeriarlutik atuisariaqartarsimallutik. Sulisut oqaluttuaraat pisut ilaanni pisumik nalunaarutiginnittussaataitanertik nalunngikkitsik, pisunilu taamaattuni suliamik pisortarisaminnut saqqummiussisarlutik.

5.2.2. Inatsiseqartitsinikkut tungavigisaq

Pissaanermik atuineq sunalunniit utoqqarnik paaqqinniffimmit nalunaarsorneqartussaavoq, kommunimilu uninngavigisami kommunalbestyrelsimut, kommunimut najugarivitamut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqartussaalluni, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 48, imm. 1. Nalunaarutiginninnermi immersugassat immikkut ittut Naalakkersuisunit suliarineqarsimasut nalunaarsuinnermi nalunaarutiginninnermilu atorneqartartussaapput, tak. § 48, imm. 2.

Pissaanermik atuinissamut piginnaatitsissut siumut akuerisaq pigineqanngippat ingerlaannartumik kingusinnerpaamillu iliuseqarfiginninnerup aqaguani nalunaarsuisoqartassaaq. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 49, imm. 1, nr. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Pissaanermik atuinissamut piginnaatitsissut siumut akuerisaq pigineqanngippat pissaanermik atuinikkut iliuseqarfiginninnerit nalunaarsorneqartut ingerlaannaq akuliunnerullu pineranit kingusinnerpaamik ullut pingasut qaangiutsinnagit kommunimi uninngavigisami kommunalbestyrelsimut, kommunimut najugarivitamut aamma Naalakkersuisunut nalunaarutigineqartartussaapput, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 49, imm. 2.

Aalajangiilluni tigummininnermut, timikkut eqqiluisaarnermut, ujatsiutininik annoraaminernik atuinermut, kalerrisaareriaatsinik sumiiffissiueriaatsinillu inummumut atasunik atuinermut, matunik ammaassutinik immikkut ittunik atuinermut inigisamillu anitsaaliuinnermut atatillugu pissaanermik atuineq pineqarpat akuliun-

neq ingerlaannartumik kingusinnerpaamillu ullup akuliuffiusup aqaguani nalunaarsorneqassaaq.

Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 50, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq. Iliuserineqartut nalunaarsorneqartut kommunimi uninngavigisami kommunalbestyrelsimut, kommunimut najugarivitamut aamma Naalakkersuisunut qaammatikkaartumik nalunaarutigineqartartussaapput. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 50, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq.

5.2.3. Inassutigisaaq

Uanga naliliinera unaavoq Ippiarsummi sulisut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi pissaanermik atuinerit assigiinngitsut pillugit nalunaarsuisussaataaneq nalunaarutiginnittussaataanerlu pillugit malittarisassanik naammattumik ilisimasaqanngitsut.

Utoqqarnik paaqqinniffimmi pisunik najugaqartoq pisariaqartumik paaqqutarisinnaajumallugu isumassorsinnaajumallugulu pissaanermik atuiffiusariaqartunik pilersoqarsinnaasarnera qulaani oqaatigineqartutut paasisinnaavara.

Malugaraa pisortaqatigiit sulisullu oqaatigigaat pissaanermik atuisarneq Ippiarsummi nalinginnaasumik ileqqunngitsoq, sulisullu najugaqartunut pissaanermik atuisassannginnerannik eqqaasinneqartuartartut. Uanga paasinneqqaarnera taamatuttaaq unaavoq Ippiarsummi pissaanermik atuisarneq annertunngitsoq.

Paasissutissiissutigineqartulli aallaavigalugit tunngaviutittariaqarpara siusinnerusukkut pisoqartarsimasoq sulilu pisoqartartoq pissaanermik atuiffiusunik, taakku lu pisut kingornatigut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi tamanna pillugu malittarisassat tunngavigalugit nalunaarutigineqartarsimanngitsut.

Pisut Ippiarsummi najugaqartunut pissaanermik atuiffiusut ilaannaannik Ippiarsuup nalunaarutiginnittarsimanagera isorisarialittut isigaara.

Pisut pissaanermik atuiffiusut tamarmik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi tamanna pillugu malittarisassat tunngavigalugit siunissami nalunaarsorneqar-

*tarnissaat nalunaarutigineqartarnissaallu Ippiarsuup qulakkiissagaa inassutigaa-
ra.*

5.3. Matunik parnaarsuisarneq

5.3.1. Misissuinermi paasisat

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat immikkoortortaqarfimmi Tikitami najugaqartoqartoq aniniartartorujussuarmik. Najugaqartoq taanna anigajuttarpoq pisuttuarterlunilu, taamaattumillu sulisut najugaqartoq taanna malittariaqartarpaat imaluunniit aasariaqartarpaat immikkoortortaqarfimmullu oqquttariaqartarlugu.

Pisortaqatigiit aamma oqaatigaat immikkoortortaqarfimmut matu massakkut parnaasaatilersorneqarsimasoq, najugaqartoq aniniartartoq taanna illersorniarlugu. Parnaasaatit taakku misissuineq qaammatit marluk mis-saat sioqqullugu ikkussorneqarsimapput.

Misissuiartortut misissuinermi maluginiarpaat immikkoortortaqarfimmut Tikitami matutuaasumi parnaasaatit marluk illersartullit matup teqeéquata qulliup teqeéquatalu alliup killinganut ikkunneqarsimasut, kiisalu kalunnertalim-mik parnaasaat aamma ikkunneqarsimasoq. Immikkoortortaqarfimmut matu misissuinerup nalaani ammavoq.

Sulisut arlallit oqaatigaat parnaasaatit taakku kommunip ingerlatsiviani sulisup ikkussortissimagai, sulisullu peqqusimagai matu parnaarsimajuaannaqqullugu. Sulisut oqarput innuttaasut najugaqartumik qaatigooqarani illoqarfimmi angalaartumik takusaqartarsimasut saaffiginnittarsimanerat pissutigalugu taamaalior-
toqarsimasoq.

Sulisut taamatuttaa qqaatigaat najugaqartoq pineqartoq matu parnaarsimagaa-
ngat assut sukasmaartartoq, oqartarsimallunilu "parnaarussivimmiittutut" misi-
gisimalluni. Sulisut matu tamanna tunngavigalugu ulluni arlalinni ammatissima-
vaat, tamannalu najugaqartumut eqqissisimanerulersitsisimasutut toqqissisima-
nerulersitsisimasutullu issimavoq.

Misissuiartortut pisortaqatigiinnik inaarutaasumik ataatsimeeqateqarnerminni pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi matunik ammaatinik immikkut ittunik atuisarneq pillugu malittarisassat saqqummiuppaat. Pisortaqatigiit tamatuma kingornatigut oqaatigaat parnaarsaatit taakku Ippiarsuup piiarniarai.

Kommunip misissuinerup kingornatigut uannut oqaatigaa kommunimi ingerlatsivimmi sulisup puigortunngortunut immikkoortorta qarfimmi sulisut puigortunngortunut immikkoortorta qarfimmu matumi parnaasaatit ikkussoqqullugit ilit-sersorsimagai.

5.3.2. Inatsiseqartitsinikkut tungavigisaq

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 42-kkut makku aalajangersarneqarput:

“§ 42. Najugaqariaatsimi aqutsisup, taassumaluunniit tullersortaata matuni silarlerni matunik ammaassutit immikkut ittut inummumut ataatsimut arlaqartunulluunniit piffissami killilimmi atorsinnaagai, kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa, imaattoqarpat:

- 1) inuup inuilluunniit arlallit najugaqariaatsimik qimatsinermigut/qimatsinermikkut timikkut annertuumik imminut allanilluunniit annertuumik ajoqusiinissaa/-t tutsuiginartumik aarlerinaateqarpat,
- 2) taamatut aarlerinerup pinngitsoortinnissaanut pisuni ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqartilluinnarpassuk, aamma
- 3) Inatsisartut inatsisaanni periarfissat allat kinguneqanngitsumik atorneqareersimappata.

Imm. 2. Imm. 1 malillugu matunik ammaassutitut immikkut ittunut ilaapput matup tiggummivii marloqiusat, matumik ammaaniarluni marloriarluni toorneqartussat assigisaallu. **Suliniut imatut matumik parnaarsaataassanngilaq, pineqartulli killilersugaanani ingerlasinnaaneranut atatillugu kinguarsaataassalluni, taamaalilluni sulisut maluginiarsinnaassammassuk pineqartoq anisoq.** [Uanga erseqqissaanera]

Imm. 3. Imm. 1 malillugu suliniut aallartinneqarpat, najugaqartut killilersugaanatik ingerlasinnaaneranut mianeriniarlugu matumi kalerrisaarummik ikkussisoqassaaq, taamaalilluni najugaqartut matumik ammaassummik immikkut ittumik namminneq atuisinnaanngitsut matumik ammaanissamut pisariaqartitaminnik ikiorneqassammata. Najugaqartut imm. 1 malillugu suliniuteqarnermut ilaasut, § 41-mi aalajangersagaq tamatuma peqatigisaanik atorneqarpat aatsaat anitsaaliugaasinnaapput.”

5.3.3. Naliliineq

Uanga naliliinera unaavoq Ippiarsummi immikkoortorta qarfiup Tikitap matuani parnaarsaatit illersartullit marluk kalunnertalimmillu parnaarsaat matup parnaarsaaterpiaasut pissuseqartut. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit matuni silarlarni parnaarsaasersuinissamat inatsisikkut tunngavissaliinngilaq. Uanga naliliinera unaavoq immikkoortorta qarfirmut matu matutut silarlertut pissuseqartoq, immikkoortorta qarfirmummi iserfissatut aniffissatulli matutuaagami.

Uanga naliliinera taamatuttaaq unaavoq parnaarsaatit taakku najugaqartup ingerlasinnaanera eqqarsaatigalugu kinguarsaataanissaat siunertaralugu ikkussorneqarsimanngitsut, najugaqartulli immikkoortorta qarfirmut anitsaaliorneqarnissaa siunertaralugu ikkussorneqarsimasut.

Pisortaqatigiit parnaasaatinik paaassamaarnerminnik oqarnerat maluginiarpara.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq misissuisoqareernerata kingornatigut immikkoortorta qarfirmut Tikitamut matup parnaarsaataa peerneqarsimasoq.

Isorisarialerujussuartut isumaqarfigivara kommuni immikkoortorta qarfiup matuanut parnaasaatinik ikkussisimanera pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi tunngavissaqanngitsumik.

Kommunimit oqaaseqaatit tusaatissatut tiguakka immikkoortortarlu taanna pillugu allamik iliuuseqaqqissanngilanga.

5.4. Pulaarnissamat periarfissanik killilersuinerit

5.4.1. Misissuinermit paasisat

Pisortaqatigiit misissuiartortunut oqaatigaat najugaqartut pulaartoqarnissaminut periarfissaat Ippiarsuup nalinginnaasumik killilersuiffigineq ajoraa.

Pisortaqatigiilli pisoq oqaluttuaraat, tassanilu najugaqartumut ilaquataasoq aalajangersimasooq oqarfigineqarsimavoq najugaqartoq pulaartarsinnaagaa, najugaqartorli isersimaqatigalugu immiaaqqanik imeqatigisassanngikkaa. Pisortaqatigiit oqaatigaat ilaquataasup pineqartup ileqqorigaa najugaqartup utoqqalinersiani tigugaangagit pulaartarluni, taavalu najugaqartoq taassuma aningaasaataanik immiaararsiniuteriarlugu immiaaraataanik imeqatigisarlugu.

Misissuiartortut ininik misissuinerminni immikkoortortaqrarfiit ilaannut matumi allagarsiussaq maluginiarpaat, tassanilu ilaatigut allassimalluni inuit aalakoortut immikkoortortaqrarfimmut iseqqusaanngitsut.

Misissuiartortut pisoqartaqatigiinnik inaarutaasumik ataatsimeeqateqarnerminni allagarsiussaq taanna apeqqutigaat. Pisortaqatigiit oqaatigaat allagarsiussaq taanna pisariaqaleraangat atuutsinneqartartoq.

5.4.2. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 44-kkut aalajangersarneqarpoq utoqqarnik paaqqinniffinni najugaqartut kimit pulaarneqarnissartik namminneq aalajangissagaat.

Pisunili aalajangersimasumi pulaartut aalajangersimasut ininut ataatsimoortarfinnut isersinnaanerisa killilersornissaannut periarfissaqarpoq.

Pissaanermik atuisarneq pillugu § 45-kkut makku aalajangersarneqarput:

“§ 45. Najugaqarfinni § 44-mi taaneqartuni ininut ataatsimoorussanut pulaartut ilaasa isersinnaanerit killilersorneqassasoq, kommunimi najugaqarfigisami kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa, imaattoqarpat:

- 1) pulaartoq najugaqartunut allanut sulisunulluunniit nakuuserpat nakuusernissamiluunniit qunusaarippat, imaluunniit allatut najugaqartut sinnerinut sulisunulluunniit ulorianartorsiortitsisumik pissusilersuuteqarpat,
- 2) pulaartoq, timikkut nakuuserneq pineqanngikkaluartoq, najugaqartunut allanut sulisunulluunniit ajoqusersuippat imaluunniit nakkarsaappat, imaluunniit
- 3) pulaartup pissusilersornera annertuumik uumitsatsitsippat imaluunniit najugaqartunut allanut sulisunullu nalinginnaasumik toqqissisimannginermik pilersitsippat.

Imm. 2. Pulaartup inigisap ilaanut najugaqartup kisimi atorsinnaasaanut isersinnaanissaa kommunalbestyrelsip imm. 1 malillugu aalajangiinermini qulakkiissavaa.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 45 pillugu oqaaseqaatinit ersepoq pulaartup inini ataatsimoorussani pulaarsinnaanerata killilerneqarnissaanik aalajangiineq pulaartup pineqartup pulaarnerminik inigisap ilaani najugaqartup kisimi aalajangiivigisinnaasaani ingerlatsisarsinnaaneranut akornutaanngitsoq. Tassa imaappoq pulaartoq inigisap ilaani najugaqartup init ataatsimoortarfiusut sania-tigut kisimi aalajangiivigisinnaasaaniinaq pulaarsinnaatitaappat arlaatigut aaq-qiiisoqartariaqartoq. Taamatut aaqqiissutissanik nassaarniarnissaq sulisut pisis-saaffigaat.

Pisuni massakkorpiaq pisariaqartitsineq eqqarsaatigalugu kommunalbestyrelsip suliamik suliarinninnissaa utaqqineqarsinnaanngippat paaqqinniffiup pulaarsin-naanermik killilersuineq pillugu aalajangiigallarnissaanut periarfissaqarpoq. Aala-jangiigallarnerli taamaattoq kommunalbestyrelsimut akuerisassanngortillugu aa-lajangiinerup atuutilersinneqarnerata kingornatigut sapinngisamik pilertorner-paamik saqqummiunneqartariaqarpoq. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 47-kkut aalajangersarneqarpoq.

5.4.3. Naliliineq

Paasisara unaavoq najugaqartut pulaartoqarnissamut periarfissaat Ippiarsuup nalinnginnaasumik killilersuiffiginngikkai, pisunili aalajangersimasuni inuit aala-jangersimasut taakkua pissusilersornerat pissutigalugu pulaaqqujunnaartariaqar-tarsimagaat.

Ippiarsuk pulaarsinnaanermik pisuni aalajangersimasuni taakkunani qanoq an-nertutigisumik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip periarfissiissutaa qaa-ngerlugu killilersuisarsimanersoq paasisutissat pigineqartut tunngavigalugit na-lilersinnaanngilara.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq misissuisoqareernerata kingornatigut matukkat allagarsiussaq nutarsarneqarsimasoq, taamaalilluni Ippiarsummi malittarisassanut naaper-tuutilerluni.

Kommunit oqaaseqaatit tusaatissatut tiguakka immikkoortortarlu taanna pillugu allamik iliuuseqaqqissanngilanga.

6. Tupap pujuanik najuussuinissamut illersuineq

6.1. Misissuinermi paasisat

2017-imi misissuineq pillugu nalunaarusianni taamani misissuiartortut oqaatigaat Ippiarsummi tupap pujuata tikka malunnartumik naamaneqarsinnaasoq. Taamaattumik taamani inassutigaa Ippiarsuup sulisut najugaqartullu tupap pujuanik najuussuinissamut illersorneqarnissaat inatsit atuuttoq tunngavigalugu suliniutigissagaa.

Misissuiartortut 8. aamma 9. juni 2023-mi misissuinermi Ippiarsuup initaanik misissuinerminni tupap pujuata tikka sakkortooq suli naamaneqarsinnaasoq maluginiarpaat.

Pisortaqatigiit misissuiartortunut oqaatigaat Ippiarsuup sulisut najugaqartullu tupap pujuanik najuussuinissamut illersorneqarnissaat suliniutigissagaa 2017-imi inassutigigakkuli sulisut najugaqartullu tupap pujuanik najuussuinissamut illersorniarlugit suliniutit Ippiarsuup aallartissimangikkai.

Pisortaqatigiit tamatumunnga atatillugu oqaatigaat najugaqartorpasuit ineeqqaminni pujortartartut, tupallu pujuata tikka sulisunut, najugaqartunut ilaqutaasunullu akornutaasartooq. Pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartut pujortassagaa ngamik ineeqqamik matui matusimasaqqullugit qinnuigineqarsimasut.

Immikkoortorta qarfinni tamani ataatsimik marlunnilluunniit silaannarmik saliissuteqarpoq. Paasisara unaavoq Ippiarsuk silaannarmik saliissutinik amerlanerusunik 2017-imi misissuinerma kingornatigut pisisimangitsoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat Ippiarsuup silaannarmik saliissutinik pisinissamut aningaasaliisoqarnissaa kommunimut qinnuteqaatigisimagaa, itigartinneqarsimallunili.

Najugaqartup misissuiartortunut oqaatigaa tupap pujuata tikkanik najugartut al-lat ineraanninngaannersumik assut ajornartorsiuteqarluni. Najugaqartooq taanna

oqarpoq tupap pujuata tikkanit akornusersorneqangaarami allaat ineeqqamut allamut nuunnissani kissaatigilersimallugu.

Taassuma saniatigut sulisut pingasut tupap pujuata tikkanit akornusersorneqartutut misigisimallutik oqaatigaat.

6.2. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

Oqaatigaara pujortartarnermik inerteqquteqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 15-ikkut, 26. maj 2010-meersukkut (matuma kingornatigut pujortartarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussakkut) ilaatigut makku aalajangersarneqarmata:

“§ 5. [...]

Imm. 2. Paaqqinniffik paaqqinniffimmi sulisut najugaqartullu allat pujortanngikka-luarlutik tupap pujuanik najuussuinissaannut illersorniarlugit sunniuteqarluartunik suliniuteqassaaq. Paqqinniffiup najuqartut peqqusinnaavai sulisut ineeqqami inissiamilluunniit namminerisatut angerlarsimaffittut atuuttumi isersimatillugit pujortartaqqunagit.”

Pujortartarneq pillugu inatsit piareersarlugu suliani aalajangersakkat ataasiakkaat pillugit oqaaseqaatini § 5 pillugu ilaatigut makku oqaatigineqarput:

“Sukumiisunik qulakkeerinnermut tunngatillugu pisuni ataasiakkaani naliliineq apeqqu-taavoq. Ineeraq namminerisamilluunniit inigisaq pujortarfiusoq sullissiviup iluani init allat eqqarsaatigalugit soorunami matuneqarsinnaasuussaaq. Tamatuma saniatigut ineeqqat ataasiakkaat pujortareernerup kingornatigut silaannarissarneqartassasut suliffeqarfiup peqqusissutigisinnaavaa.

Sulisut najugaqartullu sinnerisa illersorneqarnissaat qulakkeerniarlugu annertunerusumik suliniuteqartoqarnissaa pisariaqartinneqarpat inini ataasiakkaani pisariaqarneratut annertutigisumik silaannarissarfilersuisoqarsinnaavoq.”

6.3. Naliliineq

Ippiarsuup najugaqartut pujortassagunik ineeqqamik matui matusaqqullugit najugaqartunut kaammattuinnermigut silaannarmillu saliissutunik ikkussuinnermigut tupap pujuanik najuussuinissamut illersuiniarsarinera maluginiarpara.

Misissuiartortulli namminneq takusaat kiisalu sulisut oqaatigisaat tunngavigalugit naliliivunga tupap pujuanik najuussuinissamik pinaveersaartitsiniarluni suliniutit naammattumik sunniuteqanngitsut.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq, misissuisoqareernerata kingornatigut iliuuseqartoqarsimasoq putsumik najuussuisarnermut illersuinissaq pillugu, ilaatigut Ippiarsummut silaannarmut saligutunik nutaanik pisisoqarsimalluni.

Ippiarsuup 2017-imit 2023-mut sulisunik najugaqartunillu tupap pujuanik najuussuinissamut illersuiniarluni suliniutinik aallartitsisimanninnera isorisarialittut isigaara.

Kommunimit oqaaseqaatit tusaatissatut tiguakka immikkoortortarlu taanna pillugu allamik iliuuseqaqqissanngilanga.

7. Kommunimik suleqateqarneq

Ippiarsuup kommunimik suleqateqarnera eqqarsaatigalugu pissutsit arlallit uluinnarni ingerlatsinnermut ajornartorsiutissaqartitsisut pisortaqtigiiit misissuiartortunut erseqqissarlugit oqaatigaat.

7.1. Sulisut pillugit takussutissiaq

Pisortaqtigiiit misissuiartortunut oqaatigaat Ippiarsuup kommuni sulisut qassit aalajangersimasumik atorfeqartitaanerata, qassit piffissap ilaannaanoortumik atorfeqartitaanerata, qassit taartaasartuunerata il.il. pillugit takussutissiamik qinnuigisimagaa.

Paasisara unaavoq takussutissiaq taamaattoq pigineqanngitsoq kiisalu takussutissiaq taamaattoq suliarineqarsinnaanngitsoq kommunip Ippiarsummut oqaatigisimagaa.

Taamaattumik Ippiarsummi pisortaqatigiit atorfeqartitaanermut tunngasut pillugit namminneq takussutissiaatertik suliarilersimavaat.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq misissuisoqareernerata kingornatigut Ippiarsummi pisortaqatigiinnit paaqqinniffimmi atorfeqartitsinerit tamakkerlugit misissorneqarsimasut. Taamanna tunngavigalugu takussutissaliortoqarvoq atorqartitaanermi inissisimaneerit oqaatigineqartumik.

7.2. Eqqiaanermi atortut

Pisortaqatigiit oqaatigaat kommuni tassaasoq eqqiaanermi atortut suut Ippiarsummi atorfeqartitaanermi aalajangiisartoq.

Pisortaqatigiit tamatumunnga atatillugu oqaatigaat eqqiaanermi atortut kommunip pisarisartagai tipigissaatitaqarajuttartut imaluunniit sapigaqalersitsisinnasunik allanik akoqarajuttartut. Pisortaqatigiit pingaartumik sulisoq ataaseq oqaatigaat, taannalu eqqiaanermi atortut taakku pissutigalugit qinngami qinnguani suluaqqani aseruuuttoorneqartuaannartuusimavoq.

Paasisara unaavoq Ippiarsuup kommuni ajornartorsiut taanna pillugu attaveqarfisigisimagaa, ajornartorsiulli suli atuuttoq.

Pisortaqatigiit tamatumunnga atatillugu oqaatigaat kommunip suliariumannittusarsiuussinernik suliarinninnerani peqataatinneqarneq ajorlutik.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq misissuisoqareernerata kingornatigut atortussanik tipigissaatitaqanngitsunik pissarsisoqarsimasoq ajornartorsiulli aaqiivigineqartutut isigineqartoq.

7.3. Nerisat

Pisortaqatigiit misissuiartortunut oqaatigaat kommunip nerisassanik pisiniartarneq avataaneersumut suliassanngortissimagaa, taamaattumillu Ippiarsuk suliffeqarfiup aalajangersimasup taassuma saniatigut allanut pisiniarnissaminut periarfissaqanngitsoq. Tassa ilaatigut imaappoq Ippiarsuk suliffeqarfimmik taassu-

minnga suleqateqarnissaq pillugu isumaqatigiissut pissutigalugu kalaallit tunisassiaannik pisinissaminut periarfissaqanngitsoq.

Misissuiartortut najugaqartunik ilaqutaasunillu arlalinnik oqaloqateqarput, taak-kulu oqaatigaat nerisassat naammagisimaanngikkitik kiisalu nerisassanik utoq-qarnut naleqqutinngitsunik sassaallertoqartartoq. Ilaqutaasup oqaatigaa anaana-ni naammatsilluni nerineq ajortoq.

Immikkoortorta qarfinni tamani iggaveeraqarpoq, najugaqartut ilaqutaasalu nam-minneq atorsinnaasaannik. Sulisup oqaatigaa iggaveeraq immikkoortorta qarfim-mi suliffigisaminiittoq eqqiluisaaruminaatsuusoq.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq misissuisoqarenerata kingornatigut nerisassat pitsaanerulertinneqarnissaat pillugu iliuuseqarneq aallartinneqarsimasoq aammalu pisortaqatigiinnit pilersaarutaasoq najugaqartut tusarniarneqartarnissaat suna nererusun-nerunerluni kissaatigineerat nerisaat allanngorartinnerujumallugit.

7.4. Kiassaaneq

Pisortaqatigiit misissuiartortunut oqaatigaat inini kiassaatit ilaat Ippiarsuup nam-mineq aqussinnaagai, ininili allani kiassaatit ilaat qitiusumiit aqunneqartut. Pisor-taqatigiit ilaata oqaatigaa kiassaatit ilaasa qitiusumit aqunneqarnerisa paasiniar-neqarneranni qaammatit arfineq pingasut atorneqarsimasut.

Paasisara unaavoq kiassaatit qitiusumik aqunneqartut Danmarkimi suliffeqarfim-mit aqunneqartut, kissassuserlu aqqinniarneqassappat suliffeqarfik Danmarki-miittoq taanna attaveqarfigineqartariaqartartoq.

Pisortaqatigiit pisoq oqaluttuaraat, tasanilu najugaqartooq ineeqqamini isersi-masimavoq kiassaatit qitiusumik aqunneqartut taakku 35 gradinut kissassusiler-neqarsimasut. Misissuiartortut paasisaat unaavoq najugaqartooq taanna ineeqqa-minit nammineerluni anisinnaasimanngitsoq.

Pisortaqatigiit aammattaaq oqaatigaat erngup kissassusissaa Danmarkimit qitiu-
sumik aqunneqartoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat COVID-19 pissutigalugu matusi-
nerup kingulliup nalaani qaammatini marlunni imermik kissartoqarsimanatik.

Misissuiartortut paasisaat unaavoq Ippiarsuup kiassaait erngullu kissassusissaat
nammineq aqussinnaajumallugu kommuni attaveqarfigisimagaa, kommunili
ikiuussinnaasimangitsoq.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq
misissuisoqareernerata kingornatigut misissuisartut attavigineqartalersimasut
aamma ajornartorsiutip qaangerniarnissaanut suliniut aallartinneqarsimasoq.

7.5. Naliliineq

Pisortaqatigiit immikkoortut qulaani taaneqartut pillugit kommunimi ingerlatsi-
vimmik suleqateqarneq pillugu oqaluttuarisaat ernumanartutut isigaakka.

Pingaartumik najugaqartut ilaasa namminneq ineeqqaminni kissassutsimik aqut-
sisinnaannginnerat kiisalu Ippiarsuup piffissat ilaanni kissartumik imeqartarsi-
mannginnera ernumanartutut isigaakka.

*Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq
misissuisoqareernerata kingornatigut oqaaseqaatit tusaatissatut tiguakka
immikkoortortarlu taanna pillugu allamik iliuuseqaqqissanngilanga.*

8. Sulisoqarniarnikkut ajornartorsiutit

8.1. Misissuinermi paasisat

2017-imi misissuineq pillugu nalunaarusianni taamani pisortaqatigiit, sulisut, ila-
qutaasut kiisalu najugaqartut oqaatigaat Ippiarsuk sulisoqarniarnikkut ajornar-
torsiortorujussuusoq. Taamani atorfiit arlallit inuttaqanngillat, napparsimallutik
sulinngitsoortartut amerlasoorpassuullutik sulisullu ilinniagaqarsimanngitsut
taarseraattorujussuullutik. Taamani tamanna tunngavigalugu kaammattuutigaa-
ra Ippiarsuk – pisariaqarpat kommunimi ingerlatsivik suleqatigalugu – sulisoqar-
niarneq pitsaanerulersinniarlugu suliniutinik aallartitsisoqarnissaanik isumaliuter-
suuteqassasoq.

Ippiarsummi massakut misissuineq sioqqullugu paaqqinniffik qinnuigaara ukiup kingulliup iluani ajornartorsiutit annertuut Ippiarsuup misigisimasai allaasereq-qullugit.

Ippiarsuup uannut allakkamini erseqqissarlugu oqaatigaa sulisut napparsimallutik sulinngitsoortartut amerlasoorujussuusut. Ippiarsuup taamatuttaaq oqaatigaa sulisut arlallit napparsimasutut massakut nalunaarsimasut. Ippiarsuup aammat-taaq oqaatigaa ajornartorsiutimik annerpaat ilaat tassaasoq sulisunik ilinniarsi-masunik sulisussarsiniartarneq.

Ippiarsuk 2022-mili aalajangersimasumik atorfeqartitaasumik pisortaqarsiman-ngilaq. Pisortaqatigiilli misissuiartortunut oqaatigaat pisortaq nutaaq 1. juli 2023-mi sulilersussatut atorfinitsinneqarsimasoq.

Pisortaqatigiit naliliinerat unaavoq sulisoqarniarnikkut ajornartorsiutit Ippiarsum-mi najugaqartunik paaqqutarinninnermut sunniuteqarsimanngitsut. Pisortaqati-giit taartaasartut atorlugit aaqquissuussinermik atuinertik aamma paaqqutarinnin-nermi eqqiaasunik igaffimmilu sulisunik peqataatitsisarnertik misissuiartortunik oqaloqateqarnerminni innersuussutigaat.

Pisortaqatigiit ilaata oqaatigaa sulisunik tigumminniinnarniarneq ajornartorsiu-taasoq, tamannalu sulisut suliassanik annertuumik piumasaqaateqarfiusunik su-liarinninnerminni isumaqatigiissutit atuuttut tunngavigalugit tapisisarunnaarne-rannik ilaatigut pissuteqartoq.

Immikkoortortaqarfimmi Tikitami sulisup oqaatigaa sulisut amigaa-taasut. Sulisup taassuma naliliinera unaavoq immikkoortortaqarfimmi sulisunik amerlassusiliinermi najugaqartut "paaqqutarisariaqassusiat" eqqarsaatigalugu ikinaarisooqarsimasoq.

Sulisup allap misissuiartortunut oqaatigaa sulisunik allanik sulinngitsoortoqarsi-matillugu ilaanni nalunaaquttap akunnerini 16-ini pigaartuusariaqartarsimalluni.

Najugaqartup misissuiartortunut oqaatigaa naliliinini unaasoq sulisut naammat-tumik piffissaqarfinginngikkaanni, sulisullu amigartut.

Ilaqutaasut arlallit misissuiartortunut oqaatigaat Ippiarsummi sulisut ikippallaartut kiisalu ajornartorsiut pingaartumik unnukkut akissarsiffinnilu malunnarnerpaasartoq. Ilaqutaasut arlallit taamatuttaa qqaatigaat sulisut taarseraattorujus- suusut, tamannalu paaqqutarinninnermut pitsaanngitsumik sunniuttartoq.

Ilaqutaasup oqaatigaa anaanani unnukkut sulisut ikippallaaraangata ineeqqami- nit isersimaartarfiliarnissaminut ikiorneqarneq ajortoq, taamaattumillu kisimiillu- ni ineeqqaminiikkajuttartoq. Ilaqutaasup allap taamatuttaa qqaatigaa sulisut ikiorneqarnissani pisariaqartinnerini takuniarlugu ineeqqaminut ornigunneq ajor- nerat anaanami misigisimagaa. Ilaqutaasup taassuma pisoq oqaluttuaraa, tassa- nilu anaanaasoq sinniffimminit nakkarsimavoq, sulisullu tamanna arajutsisima- vaat, taamaattumillu anaanaa sulisumik takkuttoqarnissaata tungaanut sivisoo- rujuarmik natermiissimalluni.

8.2. Naliliineq

Pisortaqtigiit, sulisut, najugaqartup ilaqutaasullu sulisunik ilinniarsimasunik ami- gaateqarneq sulisullu piffissakkaartuni sulinngitsoortarnerannik paasisutissiisu- tigisaat ernumanartutut isigaakka.

Oqaatigaara ajornartorsiut taanna utoqqarnik paaqqinniffinni assigiinngitsuni mi- sissuininni misigigajukkiga.

Kommunimit oqaaseqaatit tusaatissatut tiguakka immikkoortortarlu taanna pillugu allamik iliuseqaqqissanngilanga.

9. Ippiarsummi sammisassaqaartitsineq

9.1. Misissuinermi paasisat

Pisortaqtigiit misissuiartortunut oqaatigaat sammisassaqaartitsivimmi sammisas- saqaartitsiniuterpassuit ingerlanneqartartut, taakkunanilu avataaneersut Ippiars- ummilu najugaqartut peqataanissamut periarfissaqartut. Pisortaqtigiilli tama- tumunnga peqatigitillugu oqaatigaat sulisut immikkoortortaqaqarfinni najugaqar- tunut sammisassaqaartitsivimmut ornigussinnaanngitsunut sammisassartitsiniar- lutik aaqqissuussinissaminnut piffissaqartuaannarneq ajortut.

Pisortaqatigiit oqaatigaat immikkoortorta qarfik Tikitaq immikkoortorta qarfimmi sammisassaqaqtitsiner mi atortussanik pisisimasoq, najugaqaqtummi puigortunngortut sammisassaqaqtitsiviup neqeroorutaani peqataaneq ajorma-ta. Pisortaqatigiit oqaatigaat immikkoortorta qarfiit allat ilisimatinneqarsimasut immikkoortorta qarfimmi sammisassaqaqtitsiner mi atortussanik taamatuttaaq pisisinnaasut.

Pisortaqatigiit ilaata oqaatigaa najugaqaqtut sammisassaqaqtitsivimmi ingerlatani peqataaneq ajortut.

Najugaqaqtup oqaatigaa ingerlatanik peqataaffigineqarsinnaasunik arlalinnik peqanngitsoq. Misissuiartortut paasisaat unaavoq najugaqaqtup taassuma ingerlatat sammisassaqaqtitsivimmi ingerlanneqaqtartut ilisimanngikkai.

Najugaqaqtut ilaqutaasullu arlallit oqaatigaat najugaqaqtut illoqarfiliarusuttaraluartut, piffissamili sivilisunerusumi taamaaliortoqarsinnaasimanngitsoq, Ippiarsuummi bussia aserorsimammat.

Ilaqutaasup misissuiartortunut oqaatigaa immikkoortorta qarfimmi sammisassaqaqtitsisoqarneq ajortoq, sammisassaqaqtitsiniarnerilli tamarmik sammisassaqaqtitsivimmi ingerlanneqaqtartut.

Nalunaarusiaagallartoq tunngavigalugu kommunimit oqaatigineqarpoq misissuisoqareernerata kingornatigut Ippiarsuummi najugaqaqtunut sammisassat arlallit, assersuutigalugu sammisaqaqtitsiner mi atuisut, najugaqaqtut sulisullu peqatigalugiillutik nereqatigiittarnerit, erinarsoqatigiittarnerit qittarnerit siaasaasarnerit il.il. ingerlanneqaqtarlutik.

Tamatuma saniatigut kommunimit oqaatigineqarpoq Katuaq isumaqatigiissusiorfigineqarsimasoq Ippiarsuummi najugallit aamma sammisassaqaqtitsiner mi atuisut filmeriartarsinnaasut.

Kommunimittaaq oqaatigineqarpoq Ippiarsummi immikkoortorta qarfinnut sammisassatigut atortussanik pisiortortoqarsimasoq taamaalilluni immikkoortorta qarfimmi sammisaqartoqarsinnaassalluni.

Naggataatigullu kommunimit oqaatigineqarpoq sulissutigineqartoq unnukkut nerereernerup kingornatigut sammisassaqartitsiviup ammasarnissaa neqeroorutigineqartoq najugaqartunit unnukkut atorineqarsinnaanngorlugu.

9.2. Naliliineq

Misissuiartortut paasisaat unaavoq Ippiarsuup immikkoortorta qarfiini sammisassaqartitsiniarluni aqqissuussisoqarneq ajortoq, kiisalu najugaqartut ikittuaraanaat sammisassaqartitsivimmi ingerlatani peqataasartut.

Kommunimit oqaaseqaatit tusaatissatut tiguakka immikkoortortarlu taanna pillugu allamik iliuuseqaqqissanngilanga.

10. Nangitsineq

Ippiarsuk qinnuigaara sulisut, najugaqartut aamma ilaqutaasut nalunaarusiamik matuminnga ilisimatinneqassasut.

Ippiarsuk qinnuigaara oqaatigissagaa imm. 5.2.3.-mi oqaatigisama qanoq iliuuseqarfiusimaneq.

Ippiarsuk qinnuigaara paasissutissat kommunimi ingerlatsivik aqqutigalugu nassiutissagai, taamaalilluni ingerlatsivik periarfissillugu Ippiarsummit oqaatigineqartunut oqaaseqarnissaanut.

Kommunimi ingerlatsivimmut nalunaarusiap matuma assilinera ilisimatitsissutitut nassiuppara.

Nalunaarusiaq una 2023-mi ukiumoortumik nalunaarutinnut ilanngunneqassaaq aamma tamanut takusassiarineqassaaq nittartakkt www.ombudsmand.gl-ikkut.

ILANNGUSSAQ

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumassuteqarani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuseqarnersut suliassaminnilluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumiginnaanersulluunniit Ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuisinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaalluni sulihamillu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut sulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinermut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqquussaaneranut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.